ECLI:LV:AT:2026:0430.11221007017.5.L

Lieta Nr. 11221007017, SKK-226/2026

Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2026. gada 30. aprīlī

Senāts šādā sastāvā: senatori Irīna Jansone, Sandra Kaija, Aivars Uminskis,

iepazinies ar apsūdzētās /Persona A/ un viņas aizstāvja zvērināta advokāta Jāņa Ernstsona kasācijas sūdzībām par Zemgales apgabaltiesas 2025. gada 5. novembra spriedumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. panta un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Šī panta trešā daļa noteic, ka kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Apsūdzētā /Persona A/ kasācijas sūdzībā norādījusi, ka apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā: 1) liecinieka /Persona B/ tiesā sniegtās liecības, ka viņš apsūdzētās un /Persona C/ (/Persona C/) klātbūtnē atzīmēja kokus un deva atļauju tos nozāģēt, bet, sniedzot iepriekšējās liecības, par to bija aizmirsis; 2) liecinieka /Persona D/ tiesā sniegtās liecības, ka mežzinis /Persona B/ atzīmēja kokus un deva atļauju tos nozāģēt; 3) liecinieka /Persona E/ liecības, ka pirms tiesas sēdes viņš nav iepriekš redzējis /Persona A/.

Tiesas ar pierādījumiem nav pamatojusi secinājumu, ka apsūdzētā /Persona A/ laika periodā no 2017. gada janvāra sākuma līdz 12. janvārim /Adrese/, organizēja un vadīja koku ciršanas darbus, norādot strādniekiem, kuri koki ir nocērtami.

Ņemot vērā, ka liecinieks /Persona C/ bija nopratināts tikai pirmās instances tiesā, tiesa nepamatoti secinājusi, ka /Persona C/ liecībās norādītā versija par to, ka tieši viņš palūdza nenoskaidrotiem vīriešiem nozāģēt apsūdzībā norādītos kokus, izteikta tikai tiesas izmeklēšanas laikā.

Apsūdzētās /Persona A/ aizstāvis J. Ernstsons kasācijas sūdzībā norādījis, ka apelācijas instances tiesa apsūdzētās darbībās nepamatoti konstatējusi Krimināllikuma 109. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu. Tiesa nav ņēmusi vērā: 1) apsūdzētās /Persona A/ liecības, ka: a) viņa neveica apsūdzībā norādītās darbības, bet palīdzēja /Persona C/ komunikācijā ar Jelgavas pilsētas pašvaldības iestādes „Pilsētsaimniecība" pārstāvjiem, tulkojot sarunu 2013. gadā, b) 2017. gada janvārī /Persona C/ pats angļu

valodā sarunāja ar nenoskaidrotām personām nozāģēt atzīmētos kokus blakus īpašumā, bet apsūdzētā tajā laikā vairs nesniedza tulces pakalpojumus /Persona C/; 2) ka /Persona A/ nebija pienākuma skaidrot /Persona C/ būvniecībai traucējošo koku nozāģēšanas tiesisko kārtību, jo pienākums to izskaidrot bija Jelgavas pilsētas pašvaldības iestādes „Pilsētsaimniecība" pārstāvjiem, bet /Persona A/ tikai tulkoja sarunu; 3) ka koku atzarošana 2014. gadā un koku nozāģēšana 2017. gadā nav saistītas darbības.

Tiesa par nepatiesām nepamatoti atzinusi liecinieka /Persona C/ liecības, ka viņš komunicēja ar lietā nenoskaidrotām personām un lūdza nozāģēt atzīmētos kokus.

Lietā nepamatoti par cietušo tika atzīta Jelgavas pilsētas pašvaldības iestāde „Pilsētsaimniecība", jo saskaņā ar Valsts meža dienesta likumu konstatēt nelikumīgas darbības mežā var Valsts meža dienests.

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa atzinusi, ka apsūdzētās /Persona A/ vainīgums Krimināllikuma 109. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pierādīts ārpus saprātīgām šaubām ar lietā esošajiem pierādījumiem.

Apelācijas instances tiesair izvērtējusi: 1) apsūdzētās /Persona A/ pirmstiesas procesā sniegtās liecības, tajā skaitā rakstveida liecības par to, ka: a) nenoskaidrotajām personām, kas zāģēja stabus, viņa norādīja Jelgavas pilsētas pašvaldības iestādes „Pilsētsaimniecība" piederošajā /Nosaukums/ mežā atzīmētos kokus, kuri ir jānozāģē, jo domāja, ka tos ir atļauts zāģēt, b) viņa organizēja koku nozāģēšanu, jo pašvaldības darbinieki teica, ka to nedarīs; 2) liecinieku /Persona B/, /Persona F/, /Persona D/ un /Persona E/ liecības, ka: a) /Persona A/ kā īpašniece veica sarunas par īpašuma /Adrese/, labiekārtošanu un koku atzarošanu un nozāģēšanu /Nosaukums/ mežā, b) /Persona A/ bija pateikts, ka kokiem var veikt atzarošanu, nevis tos nozāģēt; 3) liecinieka /Persona B/ liecības: a) ka viņš norādīja /Persona A/, ka lielas dimensijas kokus cirst aizliegts, b) ka viņš bija atzīmējis mazas dimensijas kokus; 4) liecinieka /Persona D/ liecības, ka pēc /Persona A/ lūguma /Nosaukums/ mežā tika atzīmēti koki, kuri varētu tikt nocirsti, bet /Persona A/ tika izskaidrots, ka koku nociršanai ir nepieciešama rakstiska atļauja; 5) liecinieku /Persona E/ un /Persona F/ liecības, ka /Persona A/ tika izskaidrots, ka mežā var veikt atzīmēto koku atzarošanu, bet koku nociršanai ir nepieciešams saņemt atļauju; 6) liecinieka /Persona C/ liecības, ka: a) viņš palūdza /Persona A/ nokārtot jautājumu par viņa īpašumam traucējošiem kokiem, kas auga Jelgavas pašvaldībai piederošajā mežā, b) viņš redzēja, ka pašvaldības darbinieki atzīmēja kokus, c) /Persona A/ viņu informēja, ka kokus zāģēt nedrīkst, viņa bija klāt sarunās tikai kā tulce, d) aptuveni 2017. gadā viņš nepazīstamiem cilvēkiem, no kuriem viens labi runāja angļu valodā, palūdza nozāģēt pašvaldības mežā atzīmētos kokus.

Tiesa nav konstatējusi pretrunas /Persona B/, /Persona F/, /Persona D/ un /Persona E/ liecībās un atzinusi tās par ticamām, jo tās apstiprina lietā esošie pierādījumi.

Tiesa atzinusi par nepatiesām liecinieka /Persona C/ liecības, ka viņš runāja ar koku cirtējiem, jo /Persona C/ nepārvalda latviešu valodu. Tāpat tiesa atzinusi par nepatiesām /Persona A/ liecības, ka nevis apsūdzētā, bet /Persona C/ nenoskaidrotajām personām palūdza nozāģēt apsūdzībā norādītos kokus, jo viņas izvirzītā versija tika izteikta tikai tiesas izmeklēšanas laikā un ir pretrunā ar sākotnējām /Persona A/ liecībām.

Tiesa secinājusi, ka: 1) /Persona A/ darbības liecina, ka viņa rīkojās kā īpašuma /Adrese/, īpašniece; 2) /Persona A/ darbojās nevis kā /Persona C/ tulce, bet kā viņa pārstāve; 3) tieši /Persona A/ organizēja un vadīja patvaļīgu koku ciršanu svešā mežā; 4) 2017. gada janvārī /Persona A/ norādīja nenoskaidrotajiem koku cirtējiem tieši tos nozāģējamos kokus, kuri bija iekrāsoti, zinot, ka koku nozāģēšanai bija jāsaņem rakstiska atļauja; 5) /Persona A/ bija informēta par koku nozāģēšanas tiesisko regulējumu.

Tāpat tiesa ir izvērtējusi cietušā pārstāvja /Persona G/ liecības, meža tehniķa amata aprakstā norādīto, Jelgavas pilsētas pašvaldības iestādes „Pilsētsaimniecība" sniegto informāciju un konstatējusi, ka meža tehniķim /Persona G/ bija tiesības veikt /Nosaukums/ meža apsekošanu un konstatēt nelikumīgu koku ciršanu Jelgavas pilsētas pašvaldībai piederošajā un valdījumā nodotajā mežā.

Senāts jau iepriekš ir norādījis, ka jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir vai nav pietiekami apsūdzētā vainīguma konstatēšanai, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms. Pierādījumu pietiekamības kritērijs ir saprātīgu šaubu esība vai neesība par apsūdzētā vainīgumu, kura izvērtēšana ir tās tiesas kompetencē, kas izskata lietu pēc būtības (*Senāta 2019. gada 27. decembra lēmuma lietā Nr. SKK- 433/2019, ECLI:LV:AT:2019:1227.11089238414.8.L, 9. punkts, 2024. gada 7. jūnija lēmuma lietā Nr. SKK-56/2024, ECLI:LV:AT:2024:0607.11518003918.4.L, 8. punkts*).

Senāts konstatē, ka apsūdzētās un viņas aizstāvja kasācijas sūdzību argumenti šajā daļā pēc būtības pauž sūdzības iesniedzēju neapmierinātību ar tiem secinājumiem, kādus izdarījusi apelācijas instances tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus, un ir vērsti uz to, lai panāktu tās nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajā un trešajā daļā noteikto.

Kriminālprocesa likuma 573. panta pirmā daļa noteic, ka nolēmumu tiesiskumu kasācijas kārtībā pārbauda tikai tādā gadījumā, ja kasācijas sūdzībā vai protestā izteiktā prasība pamatota ar Krimināllikuma pārkāpumu vai šā likuma būtisku pārkāpumu.

Aizstāvis kasācijas sūdzībā norādījis, ka apelācijas instances tiesai, nosakot apsūdzētajai sodu, bija jāpiemēro Krimināllikuma 49.[1] panta nosacījumi, ņemot vērā lietas ilgo izskatīšanas laiku.

Judikatūrā nostiprināta atziņa, ka kriminālprocesa izskatīšanas ilgums – vairāki gadi – pats par sevi nav pamats atzinumam, ka tas neattaisnoti novilcināts un tādēļ pieļauts tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpums (*Senāta 2018. gada 6. februāra lēmums lietā Nr. SKK-47/2018, ECLI:LV:AT:2018:0206.11089172812.2.L*).

Senāts konstatē, ka ne apsūdzētā, ne viņas aizstāvis iebildumus par kriminālprocesa neattaisnotu novilcināšanu apelācijas sūdzībā nebija izteicis. Arī apelācijas instances tiesas sēdē /Persona A/ un viņas aizstāvis nenorādīja uz kriminālprocesa pabeigšanas saprātīgā termiņā principa pārkāpumu. Savukārt kasācijas sūdzībā aizstāvis tikai norādījis uz apsūdzētās tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpumu, bet nav pamatojis, kādi konkrēti fakti liecina par Kriminālprocesa likuma 14. panta pirmās daļas pārkāpumu un kādi apstākļi būtu vērtējami, kā lietas izskatīšanas neattaisnota novilcināšana.

Senāts atzīst, ka kasācijas sūdzība šajā daļā neatbilst Kriminālprocesa likuma 573. panta pirmās daļas prasībām.

Minētais ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu, 573.[1] panta pirmo daļu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

I. Jansone S. Kaija A. Uminskis